ERF ERFRECHT UPDATES

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 7, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:2517 16-03-2021
Erfgenamen verbeuren verzwegen Duits banktegoed aan mede-erfgenamen. Aansprakelijkheid echtgenote/erfgenaam van overleden erfgenaam.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:2485 16-03-2021
Vaststellen legitieme portie. Hoofdelijke schuld van legitimaris. Verrekening.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:2516 16-03-2021
Erfgenamen verbeuren verzwegen Duits banktegoed aan mede-erfgenamen.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:1598 18-02-2021
Alimentatie. Bewindvermogen rechthebbende telt mee voor zijn draagkracht.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:1647 18-02-2021
Meerderjarigenbewind. Hof weigert machtiging voor vervroegd uitkeren niet-opeisbare erfdelen kinderen.

Rechtbank

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:1804 10-03-2021
Heropening faillissement. Vereffening van voor faillissement geërfde woning als nagekomen bate.

Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2021:1083 09-03-2021
Opheffing verzorgingsvruchtgebruik niet-ontvankelijk. Er is sprake van een vruchtgebruiklegaat.

Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2021:885 02-03-2021
Peildatum berekening legitieme. Onaanvaardbaarheidsexceptie.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:788 26-02-2021
Curator aansprakelijk voor niet deugdelijk controleren van testamentair bewindvoerder.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2021:1639 25-02-2021
Machtiging verkoop woning uit nalatenschap namens in Letland woonachtige minderjarige.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2021:1807 25-02-2021
Machtiging verwerping nalatenschap namens in Italië woonachtige minderjarigen.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:916 24-02-2021
Geldlegaat ter grootte van legitieme portie en invloed van schenking. Uitleg.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:637 24-02-2021
Verschillende hoedanigheden notariskantoor bij levering appartement uit nalatenschap. Onjuiste tenaamstelling opstalverzekering leidt tot beroepsfout.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:1185 24-02-2021
Jaarlijkse opgaveplicht en toonplicht voor bezwaarde erfgenaam. Uitleg van artikel 4:138 lid 2 BW.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:1834 06-01-2021
Rechter gelast verdeling tijdens de wettelijke vereffening.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:11684 09-12-2020
Overlijden na echtscheiding. Geschil over toedeling levensverzekering. Schenking ter zake des doods vervalt.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2020:5421 21-10-2020
Inzagerecht onterfde legitimaris (art. 4:78 BW) en zorgplicht executeur.

Centrale Raad van Beroep

Centrale Raad van Beroep, ECLI:NL:CRVB:2021:505 09-03-2021
Bijstandsgerechtigde verplicht om testamentair bewindvoerder tot uitkering te dwingen.

RECHTSPRAAK

Jaarlijkse opgaveplicht en toonplicht voor bezwaarde erfgenaam. Uitleg van artikel 4:138 lid 2 BW.

Vader heeft in zijn tweetrapstestament zijn (ongehuwde) partner tot enig erfgenaam onder ontbindende voorwaarde (bezwaarde) benoemd en zijn twee kinderen tot erfgenamen onder aansluitende opschortende voorwaarde (verwachters). In geschil is of de bezwaarde jaarlijks inzicht moet geven in het bezwaarde vermogen en haar eigen vermogen en of zij een toonplicht heeft wat betreft roerende zaken. Volgens het testament bestaat een opgaveplicht van het bezwaarde vermogen en een toonplicht 'slechts indien de wet dit dwingendrechtelijk voorschrijft'.

Het geschil gaat over de uitleg van artikel 4:138 lid 2 BW. Volgens dit artikel zijn de vruchtgebruikbepalingen van titel 8 van Boek 3 BW van overeenkomstige toepassing. De opgaveplicht van artikel 3:205 lid 4 BW is blijkens lid 5 dwingend recht. Aangezien deze bepalingen op grond van artikel 4:138 lid 2 BW van overeenkomstige toepassing zijn, is de jaarlijkse opgave evenals bij vruchtgebruik ook bij een tweetrapstestament als dit van dwingend recht, aldus de rechtbank.

In de parlementaire geschiedenis is erop gewezen dat de vruchtgebruikbepalingen van toepassing zijn voor zover dat niet in strijd is met de aard en inhoud van de making. Volgens de bezwaarde sluit de verzorgingsgedachte van het testament een verplichting tot jaarlijkse opgave uit. De rechtbank deelt dit standpunt niet. Zowel een vruchtgebruiktestament als een tweetrapstestament gaat van de verzorgingsgedachte uit en in beide gevallen verkeren de kinderen in een vergelijkbare situatie en hebben zij eenzelfde behoefte aan informatie.

Ook de dwingende toonplicht van artikel 3:206 lid 2 BW die volgens artikel 4:138 lid 2 BW van overeenkomstige toepassing is, acht de rechtbank dwingend, op grond van het testament. De kinderen kunnen aan de hand van de toonplicht controleren of de jaarlijkse opgave juist is.

De rechtbank veroordeelt de bezwaarde tot slot tot een jaarlijkse opgave van het saldo van het eigen (niet-bezwaarde) vermogen. De bezwaarde mag volgens het testament op het bezwaarde vermogen interen (onverminderd de testamentaire bewijsregel op basis van evenredigheid). Uit de regeling blijkt volgens de rechtbank dat de kinderen voldoende

behoefte hebben aan informatie over het saldo van het eigen vermogen van de bezwaarde, omdat dit saldo mede van belang is voor de vraag of er te zijner tijd nog voldoende is om hun aanvullende niet-opeisbare legitieme portie te doen uitkeren. De bezwaarde hoeft alleen het saldo van het eigen vermogen op te geven en geen nauwkeurige opgave van de goederen te verstrekken.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
Datum uitspraak: 24-02-2021
ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:1185
Zaaknummer: C/16/505002 / HA ZA 20-412
Rechters: M.A.A.T. Engbers
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Inzagerecht onterfde legitimaris (art. 4:78 BW) en zorgplicht executeur.

X is door haar vader onterfd en heeft haar legitieme portie ingeroepen. X vordert afgifte van financiële stukken (art. 4:78 BW) ter bepaling van de legitimaire massa.

De rechtbank veroordeelt de executeur tot afgifte van stukken, na enkele algemene overwegingen over de positie van de onterfde legitimaris ten opzichte van de nalatenschap.

Volgens de rechtbank mag een 'fishing expedition' niet snel worden aangenomen. De legitimaris moet in staat worden gesteld de omvang van zijn legitieme portie objectief te kunnen vaststellen en controleren. Voor de omvang van de legitimaire massa zijn ook schenkingen van vóór het overlijden van de erflater van belang (art. 4:65 BW jo. art. 4:67 e.v. BW). De onterfde legitimaris is niet gehouden af te moeten gaan op mededelingen van de executeur en/of erfgenamen daarover. Het recht op inzage ziet daarom niet enkel op de omvang van de nalatenschap per datum overlijden, maar ook op het vermogensverloop voor zijn overlijden in verband met relevante schenkingen. De legitimaris moet inzage in de gehele financiële administratie kunnen krijgen, waaronder een volledig overzicht van de aanwezige bankafschriften, dan wel de bankafschriften bij de bank die gedurende een periode van zeven jaar bewaard worden.

De executeur heeft de zorgplicht jegens de legitimaris om de controle mogelijk te maken. De te verstrekken informatie moet in ieder geval teruggaan tot zeven jaar vóór het overlijden van erflater in verband met de wettelijke bewaartermijn van de bank. De executeur dient deze bankafschriften op voorhand veilig te stellen, zeker als de executeur, zoals in dit geval, redelijkerwijs zou kunnen vermoeden dat door een onterfde legitimaris aanspraak zou kunnen worden gemaakt op de legitieme portie. Als de executeur niet (meer) in staat is deze informatie te verstrekken, moet hij kunnen aangeven waarom dat zo is.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
Datum uitspraak: 21-10-2020
ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2020:5421
Zaaknummer: C/16/505746 / HL ZA 20-218
Rechters: J.M. van Jaarsveld
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechter gelast verdeling tijdens de wettelijke vereffening.

X vordert gelasting van de (wijze van) verdeling van de beneficiair aanvaarde nalatenschap van zijn vader. Kind Y stelt dat X niet-ontvankelijk is omdat niet tot verdeling kan worden overgegaan voordat de wettelijke vereffening is voltooid (art. 4:222 BW).

X beroept zich met succes op HR 19 mei 2017 (ECLI:NL:HR:2017:939, ERF 2017-0108), waarin de Hoge Raad de weg heeft geopend voor een verdeling tijdens de vereffening als duidelijk is dat op voldoende wijze rekening is gehouden met de belangen van schuldeisers. Dat is hier het geval volgens de rechtbank. De vereffening is in een vergevorderd stadium. De nalatenschap is ruimschoots toereikend om resterende kosten te voldoen. Bovendien is voldoende aannemelijk dat er geen derde-schuldeisers meer zijn.

Dat de nalatenschap een vordering op Y heeft, is evenmin een reden voor niet-ontvankelijkheid. De vordering dient op de voet van artikel 4:228 lid 1 BW juncto artikel 3:184 lid 1 BW bij de verdeling te worden betrokken, waarbij de schuld van Y als deelgenoot wordt toegerekend op zijn aandeel.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 06-01-2021
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:1834
Zaaknummer: C/15/295215 / HA ZA 19-680
Rechters: M.C. van Rijn
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Machtiging verwerping nalatenschap namens in Italië woonachtige minderjarigen.

De ouders van twee in Italië woonachtige minderjarige kinderen verzoeken machtiging om een in Nederland opengevallen nalatenschap namens de kinderen te verwerpen.

Hoewel de Italiaanse rechter in beginsel bevoegd is (art. 8 Brussel II bis), acht de kantonrechter zich op grond van artikel 12 lid 3 Verordening Brussel-II bis ook bevoegd om op het verzoek te beslissen. Vervolgens oordeelt de kantonrechter op grond van artikel 17 Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 dat het machtigingsverzoek naar het recht van Italië moet worden beoordeeld . Het Italiaanse recht vereist machtiging voor de onderhavige verwerping, zodat het verzoek op de wet is gegrond. De kantonrechter acht de verwerping in het belang van de kinderen en verleent deze.

Instantie: Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak: 25-02-2021
ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2021:1807
Zaaknummer: 8922486 EJ VERZ 20-86863
Rechters: I.D. Bellaart
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heropening faillissement. Vereffening van voor faillissement geërfde woning als nagekomen bate.

De faillissementscurator van X moet na heropening van het faillissement het door X – voor faillissement – geërfde aandeel in een woning als nagekomen bate vereffenen (art. 194 Fw).

X is enig erfgenaam van zijn aanstaande echtgenote, die in 1997 is overleden. De aanstaande echtgenote was met haar vader eigenaar van een woning, waarin X met haar en haar vader woonde. De partner legateerde haar aandeel in de woning aan haar vader en het recht van gebruik en bewoning daarvan aan X. De legaten zijn nooit afgegeven, het is gebleven bij een conceptakte. In 2003 is X failliet verklaard. Het faillissement is in 2012 geëindigd door het verbindend worden van de slotuidelingslijst. Na het overlijden van de vader in 2014 brengen zijn erfgenamen de curator op het spoor van de woning. De rechtbank beveelt de curator op zijn verzoek tot vereffening en verdeling van X's aandeel in de woning als nagekomen bate. Tegen deze beschikking tekent X geen hoger beroep aan.

In de onderhavige procedure is onder andere in geschil of sprake is van een nagekomen bate. Omdat de beschikking van de rechtbank in kracht van gewijsde is gegaan en het onderhavige geschil betrekking heeft op dezelfde rechtsbetrekking, kan X deze vraag niet meer aan de orde stellen. Voorts levert het uitvoeren van het bevel door de curator geen misbruik van procesrecht op. Volgens de rechtbank is geen sprake van een juridische of feitelijke misslag in de beschikking. Ten overvloede overweegt de rechtbank in dit verband dat sprake is van een nagekomen bate in de zin van artikel 194 Fw. Volgens de rechtbank was X tijdens de vereffening aspirant-eigenaar met een potentieel gebruiksrecht, zodat de curator destijds de juridisch onzekere aanspraak van X nog niet te gelde kon maken. Intussen (2017) is X door verkrijgende verjaring eigenaar geworden van de helft van de woning en is zijn juridische aanspraak van kleur verschoten, aldus de rechtbank.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 10-03-2021
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:1804

Zaaknummer: C/15/302024 / HA ZA 20-255
Rechters: A.C. Haverkate
Advocaten: A.H.J.D. Dunselman en A.D. van Koningsveld
Wetsartikelen: 194 Faillissementswet en

RECHTSPRAAK

Curator aansprakelijk voor niet deugdelijk controleren van testamentair bewindvoerder.

De voormalige curatoren van X worden hoofdelijk veroordeeld tot schadevergoeding aan X wegens slecht bewind over het door X geërfde vermogen (art. 1:362 BW). De curatoren hebben ten onrechte niet verzocht om rekening en verantwoording bij het einde van het testamentaire bewind, of anderszins toegezien op een juiste uitoefening van de functie van testamentair bewindvoerder. Integendeel, nagenoeg het gehele geërfde vermogen is tijdens het testamentaire bewind en nadien uitgekeerd aan de curatoren zelf.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
Datum uitspraak: 26-02-2021
ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:788
Zaaknummer: 7875226 / UT VERZ 19-9929 en 90288844 UT VERZ 21-2280
Rechters: P.A.M. Penders
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Peildatum berekening legitieme. Onaanvaardbaarheidsexceptie.

Erflater overlijdt in 2016. Zijn twee zoons aanvaarden de nalatenschap beneficiair, omdat zij vermoeden dat deze negatief is. Daarop worden een notaris en een derde benoemd als vereffenaars. Erflater heeft zijn onderneming en geld gelegateerd. De zoons beroepen zich aanvullend op hun legitieme portie. Dat leidt er volgens de uitdelingslijst toe dat de legaten slechts ten dele kunnen worden uitgekeerd. Een van de legatarissen verzet zich tegen de uitdelingslijst (art. 4:218 lid 5 BW).

Het grootste bezwaar van de legataris richt zich tegen de berekening van de legitieme portie van de zonen. In de uitdelingslijst is de legitieme portie berekend naar de stand van de boedel bij het deponeren van de uitdelingslijst in 2020. Volgens de legataris hadden de vereffenaars uit moeten gaan van de datum van overlijden in 2016(art. 4:65 BW juncto art. 4:6 BW) en moet de legitieme portie op nihil worden gesteld omdat de nalatenschap toen negatief was.

De vereffenaars menen primair dat de huidige waarde van de nalatenschap al lag besloten in de omvang en de samenstelling van de boedel op de datum van het overlijden. Op dat moment is ingeschat dat de nalatenschap negatief was, maar door een zorgvuldige afwikkeling is de latent aanwezige waarde zichtbaar geworden. Secundair menen zij dat uit de wetsgeschiedenis en de redelijkheid en billijkheid volgt dat de voorrangspositie van het kind prevaleert boven een legaat. Onder verwijzing naar Mellema-Kranenburg in *Tijdschrift Erfrecht* 2016/2 stellen zij dat het in strijd met de redelijkheid en billijkheid is om aan een kind van de erflater niets uit te keren, terwijl de legataris wel een bedrag ontvangt.

De kantonrechter constateert dat op de verhouding tussen de legitimaris en de legataris als schuldeisers en de erfgenamen als schuldenaren artikel 6:2 BW van toepassing is.De kantonrechter oordeelt vervolgens dat het onverkort vasthouden aan;de peildatum van artikel 4:6 BW;in dit geval tot het onaanvaardbare, onevenwichtige resultaat zou leiden dat de erfgenamen/legitimarissen het nakijken hebben en de legatarissen wel een deel van hun legaat ontvangen. Het is de bedoeling van de wetgever met de legitieme portie een gedeelte van de waarde van het vermogen van erflater voor de legitimaris veilig te stellen. Daarom heeft een legitieme aanspraak voorrang op een legaat. Op de datum van overlijden was niet

inzichtelijk wat de omvang van de nalatenschap was. Wel was de inschatting dat de nalatenschap negatief zou zijn. Het is alleen aan de inspanningen van de vereffenaars en de bemoeienissen van de voornaamste schuldeiser te danken dat na enkele jaren de nalatenschap positief is geworden. Was het anders gelopen en waren de vereffenaars bijvoorbeeld direct overgegaan tot liquidatie van de onderneming, dan had de legataris ook niets gehad. Het argument van de legataris dat een legitimaris geen bemoeienis heeft met de nalatenschap en dat een waardestijging of -daling de legitimaris niet aangaat, gaat in deze situatie niet op. De legitimarissen zijn hier tevens erfgenamen en hebben als erfgenamen om benoeming van de vereffenaars verzocht.

Een ander bezwaar van de legataris betreft de uitkering van levensverzekering aan de erfgenamen die volgens de uitdelingslijst ter voldoening aan een natuurlijke verbintenis strekt. Volgens de legataris komst de uitkering als gift in mindering op de legitieme portie (art. 4:71 BW). De kantonrechter geeft de vereffenaars de gelegenheid om aan te tonen dat de uitkering geen gift behelst.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland
Datum uitspraak: 02-03-2021
ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2021:885
Zaaknummer: 8930791 ER VERZ 20-106
Rechters: A.S. Venema-Dietvorst
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Meerderjarigenbewind. Hof weigert machtiging voor vervroegd uitkeren niet-opeisbare erfdelen kinderen.

Het vermogen van moeder is in 2020 onder meerderjarigenbewind van een zoon gesteld. De bewindvoerder verzoekt machtiging (art. 1:441 lid 2 onder a BW) voor het uitkeren van de erfdelen van de kinderen uit de nalatenschap van vader (ouderlijke boedelverdeling, art. 4:1167 oud BW).

Het hof wijst de machtiging af. De kindsdelen zijn op grond van het testament nog niet opeisbaar en onvoldoende aannemelijk is dat moeder in deze situatie tot vervroegde aflossing had willen overgaan. Uit haar schuldigerkenningen uit 2005, die wel opeisbaar zijn geworden door de onderbewindstelling, blijkt volgens het hof niet zonder meer de expliciete wil van moeder om ook de erfdelen uit te keren bij onderbewindstelling. Overigens ontbreken bijzondere omstandigheden op grond waarvan het verzoek toewijsbaar zou zijn. De bewindvoerder wijst onder meer tevergeefs op een uitspraak van hof Den Haag (ECLI:NL:GHDHA:2016:2954 ERF 2016-0184), waarbij op grond van het bepaalde in artikel 4:17 BW een machtiging tot uitkering van de erfdelen aan de kinderen werd verleend. De rechthebbende in die zaak stemde in met het machtigingsverzoek. Moeder is in dit geval niet wilsbekwaam. Alleen al om die reden kunnen de zaken niet gelijkgesteld worden.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 18-02-2021
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:1647
Zaaknummer: 200.282.389/01
Rechters: I.M. Dölle, I.A. Vermeulen en S. Rezel
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bijstandsgerechtigde verplicht om testamentair bewindvoerder tot uitkering te dwingen.

X ontving van 2012 tot 2017 bijstand. In 2016 heeft X van zijn moeder geërfd. Zijn verkrijging staat onder testamentair bewind, mede ingesteld op de grondslagen als bedoeld in artikel 4:75 lid 1 onder a en b BW.

De uitkeringsinstantie verplicht X om de bewindvoerder te verzoeken om een uitkering voor de kosten van levensonderhoud en, als de bewindvoerder weigert, om een advocaat in te schakelen voor het opstarten van een procedure. De bewindvoerder weigert de toelage.

De vraag is of X verplicht kan worden (art. 55 Participatiewet) om een procedure tegen de bewindvoerder te beginnen. De rechtbank beantwoordde deze vraag bevestigend (ECLI:NL:RBLIM:2019:4386, ERF 2019-0187) evenals nu de Raad.

Volgens X is de verplichting in strijd met artikel 8 EVRM (recht op privéleven). Volgens de Raad biedt artikel 55 Participatiewet echter voldoende wettelijke grondslag voor deze schending van privacy uit artikel 8 EVRM en voldoet de verplichting aan het proportionaliteits- en subsidiariteitsvereiste. De Raad merkt op dat een procedure tegen de bewindvoerder niet bij voorbaat kansloos is. Het testament biedt aanknopingspunten om het legaat aan te spreken voor uitkeringen voor levensonderhoud.

Instantie: Centrale Raad van Beroep
Datum uitspraak: 09-03-2021
ECLI: ECLI:NL:CRVB:2021:505
Zaaknummer: 19/3074 PW
Rechters: J.L. Boxum, P.W. van Straalen en M. van Viegen
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Opheffing verzorgingsvruchtgebruik niet-ontvankelijk. Er is sprake van een vruchtgebruiklegaat.

Moeder heeft haar kinderen A en B tot enige erfgenamen benoemd en aan vader het levenslange recht van vruchtgebruik van de nalatenschap gelegateerd. Moeder heeft voorts de woning aan A gelegateerd, belast met vruchtgebruik voor vader. Na verkoop van de woning is de opbrengst bij een notaris in depot ondergebracht. A verzoekt de kantonrechter om opheffing van het vruchtgebruik van vader en beroept zich op artikel 4:33 lid 1 onder b BW.

De kantonrechter acht het verzoek niet-ontvankelijk. Het gaat hier niet om een wettelijk verzorgingsvruchtgebruik in de zin van afdeling 4.3.2 BW, maar om een gelegateerd vruchtgebruik.

Instantie: Rechtbank Overijssel
Datum uitspraak: 09-03-2021
ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2021:1083
Zaaknummer: 8903982 \ EJ VERZ 20-409
Rechters: D.N.R. Wegerif
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgenamen verbeuren verzwegen Duits banktegoed aan mede-erfgenamen.

Erflater laat zijn broer (Z), zuster (Y) en vier neven en nichten als versterferfgenamen achter. Y en Z hebben kort voor erflaters overlijden het bewind gevoerd over zijn vermogen. Tot de nalatenschap behoort een Duitse bankrekening waarop bij overlijden ruim 385.000 euro staat. Een dag voor erflaters overlijden heeft Z van deze bankrekening 100.000 euro opgenomen, een dag na het overlijden nog eens 380.000 euro. Een jaar later heeft Y het restantbedrag van ruim 5.000 euro opgenomen. Nadien blijft onduidelijk waar de opgenomen gelden zijn gebleven of hoe deze zijn besteed.

Z is in 2013, na erflater, overleden. Zijn echtgenote (X) is zijn enige (beneficiaire) erfgenaam. De rechtbank heeft voor recht verklaard dat de broer en zus van erflater hun aandeel in het banktegoed door opzettelijke verzwijging hebben verbeurd aan de andere erfgenamen (art. 3:194 lid 2 BW) (ECLI:NL:RBOVE:2019:672). X komt hiervan tevergeefs in hoger beroep.

Z heeft zijn aandeel in het banktegoed verbeurd, ongeacht de rol die X daarbij eventueel heeft gespeeld. X kan zelf niets verbeuren, dat heeft haar echtgenoot bij leven al gedaan.

Voorts hoeft Y in hoger beroep niet te worden opgeroepen (art. 118 Rv). Er is geen sprake van een ondeelbare rechtsverhouding, omdat Y haar aandeel al definitief heeft verbeurd.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 16-03-2021
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:2516
Zaaknummer: 200.272.126
Rechters: J.H. Lieber, M.H.H.A. Moes en J.U.M. van der Werff
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vaststellen legitieme portie. Hoofdelijke schuld van legitimaris. Verrekening.

Moeder heeft kind A onterfd en kinderen B en C tot enige erfgenamen benoemd. B is tevens executeur. In geschil is de omvang van de legitieme portie van A en de verrekening met zijn schuld aan moeder.

A wil op basis van artikel 4:78 BW inzage in oude bescheiden waaruit zou blijken dat de legitimaire massa groter is dan waar de rechtbank in eerste instantie van uitging. Volgens het hof heeft A onvoldoende onderbouwd dat B over deze bescheiden beschikt en dat deze van belang zijn voor het bepalen van de legitieme portie.

A heeft met een zakenpartner (via een vennootschap onder firma) geld van moeder geleend. Beiden waren hoofdelijk aansprakelijk voor de schuld. Voor een gedeelte is de vordering van moeder verjaard. Toch telt de gehele vordering (dus ook het verjaarde gedeelte) mee als bate van de nalatenschap en kan de gehele vordering verrekend worden met de schulden aan A (zijn legitieme portie en door moeder aan A schuldig erkende bedragen). De bevoegdheid tot verrekening eindigt niet door de verjaring (art. 6:131 BW).

Tot slot kwalificeert het hof de na het overlijden gemaakte verkoopkosten van de woning niet als schuld van de nalatenschap(art. 4:7 BW). De verkoopopbrengst is terecht in aanmerking genomen voor de berekening van de legitimaire massa. Het hof acht het daarom redelijk om een forfaitair bedrag aan taxatiekosten in aanmerking te nemen. Die kosten zouden zonder verkoop ook zijn gemaakt.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 16-03-2021
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:2485
Zaaknummer: 200.265.593/01
Rechters: O.E. Mulder, I.M. Dölle en J.G. Knot
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Alimentatie. Bewindvermogen rechthebbende telt mee voor zijn draagkracht.

In een echtscheidingsprocedure rijst bij de beoordeling van kinder- en partneralimentatie de vraag of het (aanzienlijke) vermogen dat de man onder bewind heeft verkregen van zijn familie, meetelt voor zijn draagkracht. Het hof oordeelt van wel, net als de rechtbank in eerste instantie (ECLI:NL:RBMNE:2020:1512, ERF 2020-0099).

Ook al kan de man door het bewind nog niet feitelijk over het vermogen beschikken, met het inkomen uit dit vermogen moet rekening worden gehouden bij het bepalen van zijn draagkracht.

De wettelijke alimentatieverplichting van de man dient volgens het hof te prevaleren boven de weigering van de ouders van de man om het bewind op te heffen. De man kan de kantonrechter verzoeken om het bewind (gedeeltelijk) op te heffen vanwege zijn alimentatieverplichting. In het verleden heeft de man immers met succes de kantonrechter verzocht om gedeeltelijke opheffing van het bewind om de verschuldigde vermogensbelasting te kunnen voldoen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 18-02-2021
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:1598
Zaaknummer: 200.280.796
Rechters: R. Krijger, A. Smeeïng-van Hees en K.A.M. van Os-ten Have
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overlijden na echtscheiding. Geschil over toedeling levensverzekering. Schenking ter zake des doods vervalt.

Vader en moeder zijn in 2013 uit de echt gescheiden. In hun echtscheidingsconvenant is de woning met hypotheekschuld toebedeeld aan vader, evenals de aan de hypotheek gekoppelde levensverzekering. In 2018 overlijdt vader.

Tussen moeder en vaders erfgenamen (een kind en twee kleinkinderen) is in geschil aan wie de uitkering uit de levensverzekering toekomt. In het convenant is de polis toegedeeld aan vader. Volgens de rechtbank kan dit redelijkerwijs niet anders worden begrepen dan dat ook de uitkering onder de polis daar bij hoort. Niet relevant is dat het convenant nooit is uitgevoerd. De erfgenamen kunnen nakoming vorderen. Overigens is de polis verpand aan de bank, waardoor de uitkering wordt aangewend ter aflossing van de hypotheekschuld, ook al is moeder verzekeringnemer en begunstigde.

Voorts is in geschil de lening die vader aan moeder heeft verstrekt. Moeder overlegt een handgeschreven kwijtschelding voor het geval vader overlijdt. Moeder kan zich niet beroepen op de kwijtscheldingsovereenkomst, omdat deze als schenking in de zin van artikel 7:177 lid 1 BW is vervallen. Een notariële akte ontbreekt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 09-12-2020
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:11684
Zaaknummer: C/10/590358 / HA ZA 20-102
Rechters: A. Eerdhuijzen
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Machtiging verkoop woning uit nalatenschap namens in Letland woonachtige minderjarige.

De wettelijk vertegenwoordiger van een in Letland woonachtige minderjarige verzoekt machtiging tot medewerking namens de minderjarige aan de verkoop en levering van een woning uit een nalatenschap.

Hoewel de Letse rechter in beginsel bevoegd is (art. 8 Brussel II bis), acht de kantonrechter zich op grond van artikel 12 lid 3 Verordening Brussel-II bis ook bevoegd om op het verzoek te beslissen. Vervolgens oordeelt de kantonrechter op grond van artikel 17 Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996 dat het machtigingsverzoek naar het recht van Letland moet worden beoordeeld. Volgens het recht van Letland mag onroerend goed van een minderjarige verkocht worden onder meer als dat nodig is om een erfenis te verdelen, zoals in dit geval. De kantonrechter acht de machtiging in het belang van het kind en verleent deze.

Instantie: Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak: 25-02-2021
ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2021:1639
Zaaknummer: 8905466 EJ VERZ 20-86547
Rechters: I.D. Bellaart
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgenamen verbeuren verzwegen Duits banktegoed aan mede-erfgenamen. Aansprakelijkheid echtgenote/erfgenaam van overleden erfgenaam.

Erflater laat zijn broer (Z), zuster (Y) en vier neven en nichten als versterferfgenamen achter. Y en Z hebben kort voor erflaters overlijden het bewind gevoerd over zijn vermogen. Tot de nalatenschap behoort een Duitse bankrekening waarop bij overlijden ruim 385.000 euro staat. Een dag voor erflaters overlijden heeft Z van deze bankrekening 100.000 euro opgenomen, een dag na het overlijden nog eens 380.000 euro. Een jaar later heeft Y het restantbedrag van ruim 5.000 euro opgenomen. Nadien blijft onduidelijk waar de opgenomen gelden zijn gebleven of hoe deze zijn besteed.

Z is in 2013, na erflater, overleden. Zijn echtgenote (X) is zijn enige (beneficiaire) erfgenaam. De broer en zus van erflater hebben hun aandeel in het banktegoed door opzettelijke verzwijging verbeurd aan de andere erfgenamen (art. 3:194 lid 2 BW) (ECLI:NL:RBOVE:2019:672 en ECLI:NL:GHARL:2021:2516, ERF 2021-0065).

In de onderhavige procedure zijn X en Y hoofdelijk veroordeeld tot betaling van zowel de 100.000 euro als de andere twee bedragen aan de twee benoemde vereffenaars in erflaters nalatenschap (ECLI:NL:RBOVE:2019:671, ERF 2019-0059). X komt hiervan tevergeefs in hoger beroep.

Het gaat in deze procedure alleen om de vraag of X voor de schulden aansprakelijk is, niet om de verhaalsmogelijkheden van de vereffenaars. X weert haar aansprakelijkheid tevergeefs af door zich te beroepen op haar beneficiaire aanvaarding en de huwelijksgemeenschap. X is aansprakelijk als erfgename (art. 4:182 lid 2 BW) en als weduwe van haar echtgenoot (art. 1:102 BW).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 16-03-2021
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:2517

Zaaknummer: 200.272.129
Rechters: J.H. Lieber, M.H.H.A. Moes en J.U.M. van der Werff
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verschillende hoedanigheden notariskantoor bij levering appartement uit nalatenschap. Onjuiste tenaamstelling opstalverzekering leidt tot beroepsfout.

Een medewerker van een notariskantoor heeft als executeur, in overleg met de erfgenamen van erflater, een appartement verkocht. In de koopovereenkomst is de garantie opgenomen dat het pand is verzekerd via een opstalverzekering op naam van de vereniging van eigenaars (VVE), terwijl de opstalverzekering nog niet op naam van de VVE stond. Dit is bij het passeren van de leveringsakte, op hetzelfde notariskantoor, onderkend. Daarop zou actie worden ondernomen door een medewerker van het notariskantoor. Na de levering, maar voordat de tenaamstelling is gecorrigeerd, leidt brand tot schade aan het appartement. De VVE spreekt het notariskantoor aan wegens een beroepsfout.

De handelingen van de verschillende medewerkers van het notariskantoor (in verschillende hoedanigheden) zijn volgens de rechtbank dusdanig met elkaar vervlochten dat het handelen van het kantoor in zijn geheel – niet alleen als executeur – moet worden bezien en beoordeeld.

Door de leveringsakte te passeren terwijl bekend was dat de opstalverzekering nog niet op naam van de VVE stond en de daarop gedane toezegging om dit alsnog in orde te maken niet na te komen, heeft het notariskantoor in de gegeven omstandigheden – waarin zij eveneens optrad namens de verkopers als executeur – in strijd gehandeld met de op haar rustende zorgplicht.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
Datum uitspraak: 24-02-2021
ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:637
Zaaknummer: C/16/499171 / HA ZA 20-180
Rechters: A. Wilken
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geldlegaat ter grootte van legitieme portie en invloed van schenking. Uitleg.

Moeder heeft kind A onterfd en kind B tot enig erfgenaam en executeur benoemd. Moeder heeft aan A gelegateerd: 'een bedrag in kontanten gelijk aan haar wettelijk minimumerfdeel (legitieme portie) in mijn nalatenschap zoals dat geldt ten tijde van mijn overlijden.' Aan zowel A als B heeft moeder een papieren schenking gedaan, onder expliciete vrijstelling van inbreng in haar nalatenschap.

In geschil is of bij de berekening van het legaat aan A de waarde van de schuldigerkenning aan A in mindering komt. Dit in verband met artikel 4:70 lid 1 BW, waarin is bepaald dat de waarde van giften, door de erflater aan een legitimaris gedaan, in mindering komen van diens legitieme portie.

Dit is een kwestie van uitleg van het testament (art. 4:46 BW). Daarbij onderscheidt de rechtbank de legitimaire portie van de legitimaire aanspraak. De legitimaire aanspraak is de legitimaire portie minus de waarde van de in aanmerking te nemen giften (art. 4:70 BW). Van belang is voorts moeders vrijstelling van de inbreng van giften. Op grond daarvan oordeelt de rechtbank dat het testament kennelijk wenst te regelen dat aan A wordt gelegateerd het bedrag ter hoogte van het breukdeel van de legitimaire massa waarop zij als kind aanspraak kan maken (art. 4:64 lid 1 BW), zonder dat hierop eventuele giften in mindering worden gebracht.

De door A gevorderde wettelijke rente over het legaat wordt toegekend vanaf het moment dat B na ingebrekestelling door A in verzuim is geraakt (art. 6:119 BW). Het enkele feit dat A meermaals tevergeefs contact heeft gezocht met B, betekent niet dat het verzuim al is ingetreden bij het overlijden van moeder.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 24-02-2021
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:916
Zaaknummer: C/05/371288 / HZ ZA 20-245
Rechters: D.T. Boks

Wetsartikelen: